صحیفه (۱) (سال دوم) شماره (۲۳)

(سرمحرر)
(وپاینده محمد)
(فرحت)

اداره خانه

امان افغان

امان افغان کابل

(همه امورات تحریریه)
(به اداره خانه)
➤ بنام مدیر ➤
(فرستاده میشود)

قیمت سالیانه
دارالسلطنه کابل ۷
روپیه کابلی
دراطراف داخله مملکت
۱۱ روپیه کابلی
➤ در خارج مملکت ➤
۱۳ روپیه کابلی
(به هر هفته یکبار)
(نشر میشود)
قیمت یک نسخه آن
درکابل ۸ پیسه میباشد
(اوراق که درج نشود)
(اعاده نمیشود)

(دوره امن وامان پاینده باد)
(فرحت افغانیان پاینده باد)

تاریخ شمسی ۲۳ قوس ۱۳۰۰ شمسی — تاریخ ۱۵ ربیع الثانی ۱۳۴۰ قمری
تاریخ انگریزی ۱۵ دسمبر ۱۹۲۱ عیسوی

تلگرام مورخه هشتم قوس از جانب هز مجستی پادشاه انگلستان به اعلیحضرت غازی پادشاه ذیجاه دولت مستقله افغانستان دوستدار خواهش دارد که بموقع انعقاد عهدنامه دوستی فیمابین دولت دوستدار ودولت علیه افغانستان در خصوص تجدید روابط دوستانه فیمابین ما ، مسرت صادقانه خود را بدوستدار اعلیحضرت اظهار میدارد ـ دوستدار نیز جداً امیدوار است که این روابط تاسالیان دراز برقرار باشد ومرفه الحالی وامنیت دولت دوستدار وافغانستان را چنانچه که دوستدار متیقن میباشد ، ترقی بدهد فقط

امضاء (هز مجستی ، جارج ـ رای)

(جواب اعلیحضرت غازی پادشاه)
(افغانستان اینکه)

از اظهار مسرت آن دوستدار که نسبت بانعقاد معاهده جدیده فیمابین دولت افغانستان ودولت فخیمه بریطانیا وتجدید روابط همسایگی که آنرا بلفظ دوستی تعبیر فرموده اند . اظهار ممنونیت نموده مرفه الحالی وامنیت مترقیانه دولتین را خواهشمندم وآن دوستدار را مؤید این دعوه مسرور میشوم ـ دوستدار نیز جداً امیدوارم که این مناسبات دولتین روز افزون گردد

امضاء اعلیحضرت همایونی

[تلگرام مؤرخهٔ دوم قوس منجانب مستطاب لارد کرزن اوف کیدلستن (وزیر امور خارجیهٔ انگلستان) جناب جلالتمآب سر هنری دابس (رئیس هیئت صلحیه مخصوصه دولت بریطانیا)] : —

محبت نموده خوشنودی صمیمانه دوستدار را بحضرت مستطاب وزیر امور خارجیه دولت علیهٔ افغانستان اظهار بدارید که مذاکرات مطول به عهد نامهٔ که دوستی دیرینه فیما بین ما و افغانستان تجدید نموده است باختتام رسیده است و مطلع نمائید که مطابق شرایط عهدنامه و برای اینکه دوستی ترقی داده شود اعلیحضرت فیصله نموده اند که یکنفر وزیر مختار وسفیر فوق العاده را بدربار اعلیحضرت (هز میجستی) امیر صاحب افغانستان مامور نمایند و امید کرده میشود که این مأموریت پسند خاطر اعلیحضرت معظم الیه بیفتد

امضاء

(وزیر خارجیه لندن)

جواب عالیقدر جلالتمآب سردار اعلی محمود طرزی (وزیر امور خارجیهٔ افغانستان) بتاریخ نهم قوس اینکه : —

از اظهار مسرت آندوست محترم بر اختتام یافتن مذاکرات دیرینه و منتج شدن مناسبات همجوارانه متشکرم و آرزو مندم که مناسبات مذکوره رفته رفته صورت دوستی بگیرد و بلکه بدوستی کامل برسد — اعلیحضرت همایون اراده فرموده اند که مطابق شرائط عهدنامه . یکنفر سفیر مختار وفوق العاده را بدربار شاهی لندن بحضور اعلیحضرت مأمور نمایند که پسند خاطر اعلیحضرت معظم الیه خواهد بود فقط

امضاء

(وزیر خارجیه افغانستان)

(معاهده دولتین علیتین افغانستان و برطانیه)

دولتین علیتین برطانیه و افغانستان نظر باینکه فیمابین خود شان مناسبات همسایگی را قایم نمایند مواد مندرجه ذیل را قبول نموده اند ، وزیر آن امضا کنندگان مهر های خود شان را که دران باب اختیار کامل دارند ثبت نموده اند : —

مادهٔ ۱ : — دولتین علیتین برطانیه و افغانستان بالمقابل تمامی حقوق استقلال داخلی و خارجی یکدیگر خودشان را تصدیق نموده محترم میشمارند .

مادهٔ ۲ : — دولتین علیتین عاقدین بالمقابل سرحد هندوستان و افغانستان را بطوریکه دولت علیه افغانستان بموجب مادهٔ (۵) عهدنامهٔ که بتاریخ (۸) ماه اکست سنه ۱۹۱۹ عیسوی مطابق (۱۱) ماه ذیقعدة الحرام سنه ۱۳۳۷ هجری در راولپندی انعقاد یافته است قبول کرده بود قبول مینمایند ونیز حدی را که بطرف مغرب خیبر کمیسیون دولت بهیه برطانیه در ماهای اکست و سنمبر سنه ۱۹۱۹ عیسوی بموجب ماده مذکوره مقرر کرده بود و در نقشهٔ که باین عهد نامه ملحق میباشد بخط زنجیرهٔ سیاه نشان داده شده است قبول مینمایند مگر فقط باین استثنا چنانچه که در ضمیمهٔ ملحقهٔ نمبر (۱) بیان شده است خط حد مذکور مجددا تبدیل کرده شود و این خط جدید برای این قبول کرده شده است که مقامیکه معروف بتور خم میباشد و تمام ته رود کابل که فیماین شلمان خله با ندا و پلوسی میباشد داخل حدود افغانستان شامل کرده شود وخط مذکور در نقشهٔ مذکوره بخط زنجیرهٔ سرخ نشان داده شده است دولت بهیهٔ برطانیا اتفاق مینماید که بماموری افغانی اجازه داده خواهد شد که بذریعهٔ پایپ یعنی لوله که آن را برای استعمال اتباع افغانی مقیم تورخم دولت بهیه برطانیه از لندی خانه مهیا خواهد نمود بمقدار های معقول آب حاصل نمایند و دولت علیهٔ افغانستان اتفاق مینماید که صاحب منصب های برطانوی را و اقوامی را که بطرف سرحد برطانوی سکنی دارند اجازه داده خواهد شد که بدون سدیا ممانعت حصهٔ مذکوره فوق دوده کابل را برای مقاصد کشتی رانی استعمال نمایند و تمام حقوق موجودهٔ آب پاشی از حصهٔ مذکورهٔ فوق دوده مذکور اتباع دولت بهیه برطانیه جاری خواهند ماند

مادهٔ ۳ : — دولت بهیهٔ برطانیه اتفاق مینماید که یکنفر وزیر مختار را از جانب اعلیحضرت پادشاه افغانستان بدربار شاهی لندن مطابق سفرای همه دول قبول نماید و برای اقامهٔ سفارت افغانستان در لندن اجازه بدهد کذلک دولت علیهٔ افغانستان اتفاق مینماید که یکنفر وزیر مختار را از جانب اعلیحضرت پادشاه انگلستان و امپراطور هندوستان در کابل قبول نماید و برای اقامهٔ سفارت دولت بهیهٔ برطانیه در کابل اجازه بدهد هریک از دولتین دارای این حق خواهد بود که یکنفر اطاشی ملتاری را بسفارت خود مامور نماید .

مادهٔ ٤ : — دولت علیهٔ افغانستان برای اقامه قونسلگری های برطانوی در قندهار وجلال آباد اتفاق مینماید ودولت بهیهٔ برطانیه برای اقامهٔ یکنفر جنرال قونسل افغانستان در مرکز حکومتی عالیهٔ هند وسه نفر قونسلگری های افغانستان در کلکته و کراچی و بمبئی اتفاق مینماید — در صورتیکه دولت علیهٔ افغانستان در یکوقت خواسته باشد که صاحب منصب های قونسل را غیر از هندوستان داخل دیگر ممالک برطانوی مامور نماید یک معاهدهٔ علیحده برای شرایط اینگونه ماموریت ها مرتب کرده خواهد شد بشرطیکه دولت بهیه برطانیه ماموریت های مذکور را منظور نماید .

مادهٔ ٥ : — دولتین علیتین عاقدین بالمقابل در باب سلامتی شخصی وسلوك محترمانه در حق نمایندگان یکدیگر خواه وزیر مختار باشد خواه جنرال قونسل و قونسلها باشند داخل حدود خود تأمین می نمایند و اتفاق می نمایند که نمایندگان مذکور در اجرای فرایض خود تابع شرایط خواهند بود که در ضمیمهٔ ثانی که باین عهدنامه ملحق میباشد اظهار داشته شده است مزید بر آن دولت بهیهٔ برطانیه اتفاق می نماید که بوزیر مختار و جنرال قونسل وقونسلهای افغانستان داخل حدود مملکتی که داخل آن آنها مجاز میباشند که سکونت اختیار نمایند یا فرایض خود شان را ادا نمایند باوجود شرایط مندرجهٔ ضمیمهٔ مذکوره حقوقی داده خواهد شد وازرعایائی متمتع خواهند شد که وزیر مختار یا جنرال قونسلها وقونسلهای دولت دیگری در ممالکیکه در انجا محل سکونت وزیر مختار وجنرال قونسل و قونسلهای مذکور افغانستان معین کرده میشود فی الحال دارای آن حقوق میباشند وازان رعایات متمتع میشوند یابعد ازین حقوق مذکور اعطا کرده شود وازان رعایات متمتع گردند و کذلك دولت علیه افغانستان اتفاق مینماید که بوزیر مختار و قونسلهای برطانیه داخل حدود مملکتی که داخل آن آنها مجاز میباشند که سکونت اختیار نمایند یا فرایض خود شان را ادا نمایند با وجود شرایط مندرجهٔ ضمیمهٔ مذکوره حقوق داده خواهد شد واز رعایائی متمتع خواهند شد که وزیر مختار یا قونسل های دولت دیگری در ممالکیکه در انجا محل سکونت وزیر مختار و قونسلهای مذکور برطانوی معین کرده میشود فی الحال دارای آن حقوق میباشند وازان رعایات متمتع میشوند یابعد ازین حقوق مذکور اعطا کرده شود وازان رعایات متمتع گردند

مادهٔ ٦ : — چون قوی و مرفه الحال بودن دولت علیهٔ افغانستان برای دولت بهیهٔ برطانیا ودولت علیه افغانستان منفعت آور میباشد ، بنابران دولت بهیهٔ برطانیه اتفاق مینماید که هرانقدر چیزهای که از لوازمات قوت ورفاهیت افغانستان میباشد مانند هر گونه فابریکها وماشین ها و آلات وادوات تلگراف و تیلفون و غیره که افغانستان خواه از برطانیه و خواه از مستملکات برطانوی وخواه از دیگر ممالك دنیا خریداری کرده بتواند افغانستان عموماً بدون سد یا ممانعت از بندر های جزایر برطانوی و هندوستان برطانوی گذرانیده داخل خاك خودش خواهد نمود وکذلك دولت علیهٔ افغانستان اتفاق مینماید که هرگونه اشیای که خارج کردن آن خلاف قانون داخلی دولت علیه افغانستان نباشد وبنظر دولت علیه افغانستان اضافه از لوازمات وضروریات داخله افغانستان

باشد ودولت بهیه برطانیه بکار داشته باشد باجازه دولت افغانستان خریداری کرده بهندوستان برده میتواند درخصوص اسلحه وجبه خانه دولت بهیهٔ برطانیه اتفاق مینماید که تا زمانیکه دولت موصوفه یقین داشته باشد که نیات دولت علیهٔ افغانستان دوستانه میباشد و برای هندوستان هیچ خطرهٔ فوری ازینگونه ادخال در افغانستان نمیباشد برای این چنین ادخال بدون سد یاممانعت اجازه داده خواهد شد لیکن اگر بعد ازین معاهدهٔ تجارت اسلحه از دول معظمهٔ ذیالتصدیق کرده شود ودر معرض اجرا درآید حق دولت علیه افغانستان برای ادخال اسلحه و جبه خانه تابع این شرایط خواهد بود که دولت علیه افغانستان باید اولاً معاهده وتجارت اسلحه را امضا نموده باشد و اینگونه ادخال فقط مطابق شرایط معاهدهٔ مذکوره کرده شود اگر معاهدهٔ تجارت اسلحه تصدیق کرده نشود یامنقضی گردد دولت علیهٔ افغانستان بشرط اطمینان فوقوقتاً وقتاً اسلحه وجبه خانه مذکور را از بندر های برطانیه وهندوستان برطانوی گذرانیده داخل خاك خودش میتواند که نماید .

مادهٔ ٧ :— همالیکه بموجب شرایط مادهٔ (٦) منجانب دولت علیه افغانستان وارد کرده شود برای اینکه فوراً بافغانستان حمل کرده شود هیچ حق گمرك دربندرهای هندوستان برطانوی گرفته نخواهد شد مشروط براینکه تصدیقنامجه امضای مامور یانمایندهٔ افغانی که وقتاً فوقتاً از جانب دولتین علیتین معین کرده شود ودران بیان کرده شود که مال مذکور مال دولت علیه افغانستان میباشد وبموجب فرمایش دولت موصوفه بافغانستان فرستاده میشود ونیز دران تفصیل وتعداد وقیمت مالیکه در خصوص آن معافی محصول خواسته میشود مندرج باشد دروقت ورود مال بصاحب منصب بزرك گمرك دربندر ورود تقدیم کرده شود .

ثانیاً مشروط براینکه مال مذکور برای کارهای عامهٔ افغانستان لازم میباشد ونه برای مقاصد هیچ انحصار دولتی یاتجارت دولتی وثالثاً مشروط براینکه مال مذکور ازراه هندوستان دربسته های ممهور که قبل ا خروج آن از هندوستان باز کرده یاتقسیم کرده نشده باشد حمل کرده شود مگر اینکه مال مذکور ازقسم مالی میباشد که بطور واضح قابل شناخت باشد ونیز دولت بهیه برطانیه اتفاق مینماید که در خصوص تمام مال تجارتی که در بندرات برطانوی وارد هندوستان کرده شود برای اینکه بعدا بافغانستان خارج کرده شود وازرهای که فیمابین دولتین علیتین قرار داده شود بافغانستان حمل کرده شود مبلغ

کامل محصول گمرک را که برین چنین مال گرفته شده باشد بوقت ودرمحل خروج واپس داده شود مشروط برآنکه اینچنین مال ازراه هندوستان دربسته های ممهور که قبل ازخروج آن ازهندوستان باز کرده یاتقسیم کرده نشده باشد حمل کرده شود .

ونیز دولت بهیه برطانیه اظهار مینماید که درحال اراده ندارد که برمال وحیوانات که اصلاً ازافغانستان باشد یادر افغانستان ساخته شده باشد وازراه خشکی یانهر به هندوستان وارد کرده شود یاازافغانستان براه هندوستان بدیگرممالک دنیا خارج کرده شود ودخول آن قانوناً در هندوستان ممنوع نباشد هیچ محصول گمرک گرفته نشود لیکن درصورتیکه دولت بهیهٔ برطانیه در آتیه فیصله نماید که برمال وحیواناتیکه از راه خشکی یانهر ازدول همجوار بهندوستان وارد کرده شود محصول گمرک گرفته شود دولت موصوفه میتواند که برمالیکه از افغانستان وارد کرده شود اینگونه محصول بگیرد لیکن در آن صورت دولت موصوفه اتفاق مینماید که برمالیکه ازافغانستان وارد کرده شود محصول بیشتر ازمحصولیکه برمال دول همجوار مذکوره فوق گرفته شود نخواهد گرفت هیچ چیزی درین ماده از گرفتن محصول حالیه خیبر برمالیکه از افغانستان وارد کرده شود واز گرفتن محصول چنگی درهیچ شهر هندوستان که دران محصول چنگی گرفته میشود یابعد ازین گرفته شود مانع نخواهد گردید مشروط برآنکه برشرح محصول موجوده خیبر هیچ اضافه کرده نخواهد شد .

مادهٔ ۸ :- دولت بهیهٔ برطانیه اتفاق مینماید که وکیل التجارهٔ دولت علیهٔ افغانستان در پشاور و کوئیته وپاره چنار قایم شود . مشروط برآنکه مستخدمین واموال تجارت خانهای مذکور تابع عملیات تمام قوانین واحکام دولت بهیه برطانیه وتابع اختیارات محکمه های دولت بهیه برطانیه خواهند بود وحکام دولت بهیه برطانیه آنهارا نخواهند شناخت که دارای هیچ حالت رسمی ویا استحقاق خاص میباشند .

مادهٔ ۹ :— مالهای تجارتی که مطابق شرایط مادهٔ هفتم ازاروپا وغیره بافغانستان بیاید درمنتهای راه آهن جرود و کرم وچمن برای بستن وترتیب کردن بار قوت حیوانات نقلیه باز میتوانند بی اینکه باعث تجدید گمرک شود وصورت اجرای این را نمایندگان تجارتی که درمادهٔ (۱۲) مندرج است قرار خواهند داد

مادهٔ ۱۰ :— دولتین علیتین عاقدین اتفاق مینمایند که برای تبادلهٔ اشیای داک فیمابین مملکتین خود شان هرگونه تسهیلات فراهم نمایند مشروط برآنکه

هیچ یک ازطرفین مجاز نخواهد بود که داخل خاک دیگر داک خانها قایم نمایند برای تعمیل این ماده یک معاهدهٔ پستی علیحده انعقاد خواهد یافت وبرای مرتب نمودن آن تعدادی ازصاحب منصب های مخصوص که دولت علیه افغانستان مامور نماید باصاحب منصبهای دولت بهیه برطانیه جمع آمده مشورت خواهند نمود .

مادهٔ ۱۱ هریک از دولتین علیتین عاقدین خود شان را بالمقابل در خصوص حسن نیت دیگر و خصوصاً درباب نیات خیر اندیشانه خود شان نسبت باقوامیکه متصل حدود خود شان سکنی دارند مطمئن نموده از روی این ماده تعهد مینمایند که در آتیه ازعملیات نظامی که زیاد اهمیت داشته باشد برای برقرار نظم درمیان اقوام سرحدی، که داخل دائره های خود شان سکنی دارند لازم بنظر بیاید قبل ازانکه اینگونه عملیات شروع کرده شود یک دیگر را مطلع خواهند نمود .

مادهٔ ۱۲ دولتین علیتین عاقدین اتفاق مینمایند که نماینده های دولت علیه افغانستان ودولت بهیه برطانیه مامور کرده خواهند شد که درباب انعقاد یک قرار داد تجارتی مذاکره نمایند قرار داد مذکور اولاً در خصوص تدابیری خواهد بود که برای اجرای مقاصد مندرجهٔ مادهٔ (۹) عهد نامه هذا لازم باشد ـ ثانیاً درباب موادیکه درین عهد نامه هنوز ذکر نیافته باشد و برای منافع دولتین مناسب بنظر بیاید قرار خواهند داد وعلاقه جات تجارتی فیمابین دولتین تاقرار داد تجارتی مذکور جاری خواهد بود .

مادهٔ ۱۳ دولتین علیتین معاهدین اتفاق مینمایند که ضمیمه های نمبر (۱) ونمبر (۲) که باانضمام معاهده نامهٔ هذا مربوط است مثل ماده های متن معاهده هذا حق قانونی را دارند .

مادهٔ ۱۴ شرایط عهد نامهٔ هذا از تاریخ امضا شدن آن اجرا پذیر میگردد واز تاریخ مذکور تاظرف سه سال نافذ خواهد ماند ـ در صورتیکه هیچ یک از دولتین علیتین عاقدین (۱۲) ماه قبل از انقضای سه سال مذکورهٔ فوق ازین اراده اطلاع ندهد که عهد نامه را باختتام میرساند عهد نامهٔ هذا از یومیکه یکی از دولتین علیتین عاقدین آنرا رد نماید تا انقضای یکسال واجب التعمیل خواهد ماند ومعاهدهٔ هذا بعد از امضای متن های طرفین اجرا میشود ود دویم ماه بعد ازامضا صورتهای تصدیق شدهٔ آن در کابل تعاطی میشود .

(ضمیمه نمبر اول)

که درمادهٔ (۲) مذکور شده است درنیه ناله که از لندی خانه بجنوب کی پشتهٔ

خاك امیروده. حد افغانستان تقریباً هفت صد گز ایچش برده شده است وتیغه نورخم یعنی شمسه کنداو وشمسه کنداوه شامل خاك افغانستان میباشد مزید بران سرحد افغانستان مابین نقطهٔ که درآنجا سرحد موجوده مارود کابل ملحق میگردد وپلوسی از وسط رود مذکور تابه ساحل راست امتداد داده شده است

(ضمیمه نمبر دوم)

(سفارت خانها و قونسل خانها)

[الف] سفارت خانها و جنرال قونسل وقونسل خانه های دولتین علیتین عاقدین هیچ گاه بطور پناه گاه مجرمین سیاسیه یا حقوقیه یابطور اجتماع گاه برای تقویت حرکات فسادیه یاجبرمانه یابطور مخزن اسلحه استعمال کرده نخواهد شد.

[ب) وزیر مختار اعلیحضرت پادشاه انکلستان مقیم دربار کابل بهمه اهل وعیال خود ونایب ها ومعاونها واطاشی های خود وخدامی ونوکرهای او یاقاصد های سیاسی او که تبعهٔ دولت بهیه برطانیه باشند از دائرهٔ اختیارات محاکمات حقوقیه دولت علیه افغانستان علی الترتیب مستثنا خواهند بود مشروط برینکه وقتاً فوقتاً وزیر مختار مذکور یك فهرست اشخاصی را که در خصوص آنها اینکونه استثنا طلب کرده میشود بدولت علیهٔ افغانستان بدهد وبموجب همین قسم شرط وزیر مختار اعلیحضرت پادشاه دولت علیه افغانستان مقیم دربار شاهی لندن که همه سفرای دول درانجا مقیم میباشند بهمه اهل وعیال خود ونایب ها ومعاونها واطاشی های خود وخدامی یانوکرهای خانکی او ویاقاصدهای سیاسی مارا تبعه دولت علیهٔ افغانستان باشند از دائرهٔ محاکمات حقوقیه برطانیه علی الترتیب مستثنا خواهند بود اکر یکنفر تبعهٔ افغانستان ارتکاب جرم یاجنائی برخلاف وزیر مختار دولت بهیه برطانیه نماید یابرخلاف اشخاص مذکوره فوق که بسفارت برطانوی تعلق دارند بموجب قانون مجلسیه درمحاکمات افغانستان داخل حوزهٔ اختیار آن ارتکاب جرم شده است اجرای معامله کرده خواهد شد ویابعکس درخصوص جرائمیکه درانکلستان ازجانب تبعهٔ دولت بهیه برطانیه برخلاف وزیر مختار دولت علیه افغانستان بااشخاص دیکر مذکورهٔ فوق که بسفارت دولت علیه افغانستان تعلق دارند ارتکاب کرده شود بهمان وضع رفتار نموده خواهد شد.

(ج) (۱) جنرال قونسل وقونسلها واجزا واهالی خانه آنها که اتباع دولتی میباشند که درانجامامور هستند بهمه وجوه تابع حکومت وقوانین وآئین دولت مذکوره خواهند بود.

(۲) جنرال قونسل وقونسلها واجزا واهالی خانه آنها که اتباع دولتی نمیباشند

که در آنجا مأمور هستند در خصوص جرم جنائی که برخلاف حکومت یااتباع دولت مذکوره ارتکاب آن کرده شود تابع اختیار محاکمات عدلیه دولت مذکوره خواهند بود، ومشروط براینکه هیچ جنرال قونسل یاقونسلی یایکی از اجزا یایکی از اهالی خانهٔ او غیر از جریمه مستوجب دیکر سزای نخواهد کردید و نیز شرط این است که هردو دولتین همیشه این حق را دارا خواهند بود که جنرال قونسل یاقونسلی یایکی ازاجزا یایکی ازاهالی خانهٔ اورا استدعای اخراج اورا ازدولت متبوعه اش مینماید.

(۳) جنرال قونسل وقونسلهای هردو دولت واجزا واهالی خانهٔ آنها که اتباع دولتی نمیباشند که در آنجامأمور هستند در خصوص بنای دعوی حقوقی ودیوانی که در مملکت دولت مذکوره پیدا شود تابع اختیار محاکمات دولت مذکوره خواهند بود مشروط براینکه آنها برای ادانمودن فرایض خود شان از تسهیلات متداوله متمتع میباشند.

(۴) جنرال قونسل افغانستان وقونسلهای دولتین علیتین حق آراخواهند داشت که حقوق خودشان را یاحقوق اجزا و اهالی خانهٔ خود شان را که تبعه دولت خودشان باشند درمحاکم بواسطهٔ وکلای دعاوی یاحاضر بودن یکی از مامورین قونسلکری در داخل دائره آداب وقوانین محلیه مدافع کنند.

(د) وزرای مختار وجنرال قونسل وقونسلهای دولتین علیتین عاقدین واجزا واهالی خانهٔ آنها اقداماتی یااعمالی بعمل نخواهند آورد که مضر منافع حکومت مملکتی باشد که در آنجا مقیم میباشند.

(ه) وزرای مختار وجنرال قونسل وقونسلهای دولتین در هریك ازمملکتین مجاز خواهند بود که ازجانب دولتین خود برای خود ومستخدمین خودونوکرهای خود خانه های سکونتی یامحل که برای تعمیر نمودن اینکونه خانههای سکونتی ممکن و مناسب باشد وزمینی که باندازهٔ موزون با آن ملحق باشد ابتیاع نمایند یابکرایه بکیرند وهریك از دولتین برای اینکونه بیع یا کرایه همه قسم امدادی که ممکن باشد خواهد داد، مشروط براینکه دولت مملکتیکه وزیرمختار یاقونسلهای مذکور در آنجا مقیم میباشند درصورتیکه سفارتی یاقونسلکری بطور دائمی از آنجا برداشته شود این حق را دارد که اینکونه خانه های سکونتی یا اراضی را بقیمتیکه بالمقابل قرارداده شود حاصل نماید ومشروط براینکه محلی که خریده شود یابکرایه کرفته شود دروسعت از بیست جریب بیشتر نباشد. (نوت) یك جریب = ٦٠ زرعه + ٦٠ زرعه انکریزی = ٣٦٠٠ زرعه مربع.

(و) وزرای مختار وجنرال قونسل وقونسلهای دولتین علیتین بدون اجازهٔ حکومت مملکتیکه در آنجا مقیم میباشد هیچ املاك غیر منقوله در مملکت مذکور تحصیل نخواهند کرد .

(ز) هیچ یك از دولتین علیتین عاقدین در داخل سفارت خانه یاقونسل خانهٔ خود مسجدی یا کلیسای یامعبدی برای استعمال عمومی بنا نخواهند نمود و نیز وزرای مختار وجنرال قونسل وقونسلهای هیچ یك از دولتین علیتین یانایب های آنها یااجزا یااهالی خانهٔ آنها مشغول هیچ هیجان یاتحریك سیاسی در داخل مملکتیکه در آنجا مقیم هستند یادران سکونت دارند نخواهند کردید .

(ح) وزرای مختار وجنرال قونسل وقونسلهای دولتین علیتین عاقدین اتباع مملکتی را که در آن بحیثیت مذکور مامور میباشند بتابعیت دولت متبوعهٔ خود نخواهند گرفت وتذکرهٔ سفری ویاتذکرهٔ تابعیت یادیگر دست آویز شناخت بآنها نخواهند داد .

(ط) وزرای مختار دولتین علیتین عاقدین بدون عیال واطفال خود شان بیشتر از سی وپنج نفر ، وجنرال قونسل وقونسلها بدون عیال واطفال خود شان بیشتر از بیست نفر نگاه داشته نمیتوانند اگر ضرورت شود اضافه ازان از رعایای دولت علیه که در آنجا مقیم میباشند استخدام نموده شود ، وزرای مختار بیشتر از ده نفر وجنرال قونسل وقونسلها بیشتر از پنج نفر استخدام کرده نمیتوانند .

(ی) وزرای مختار وجنرال قونسل وقونسلهای دولتین علیتین عاقدین مجاز خواهند بود که بادولت خود شان یادیگر نماینده های رسمی دولت خود در ممالك دیگر بواسطهٔ پست وتلگراف ، وتلگراف بی سیم در شفره یادر عبارت آشکارا آزادانه مخابره نمایند وخریطه های ممهور را بواسطهٔ قاصد سیاسی ارسال وصول نمایند یا بواسطهٔ پست باین شرط که برای وزرای مختار الی شش پوند هفته وار وبرای جنرال قونسل وقونسلها الی چهار پوند هفته وار محدود واز محصول پست ومعاینه بری بوده باشد وبرای عبور وصدور سالیانهٔ خریطه های مذکور در صورتیکه خریطه های پسته بواسطهٔ پست فرستاده شود اداره های پستی دولتین تأمین خواهند نمود .

(ک) هریك از دولتین تمام اشیای را که برای استعمال شخصی وزیر مختار دولت دیگر یابرای استعمال خانوادهٔ او باندازهٔ معقول داخل حدود مملکت همدیگر مذکوره کرده شود از محصول گمرك یااز محصولات دیگر معاف خواهد داشت مشروط براینکه در وقت ورود اشیای مذکور وزیر مختار تصدیق نامچه بدهد که اشیای مذکور برای اینگونه استعمال شخصی میباشد .

حوادث خارجیه

(پیغام بزرگوارانه هز میجستی پادشاه انگلستان)

(بنام ملت هندوستان)

بمبئی ۱۷ نومبر ـ امروز که فرزند دلبندم شهزاده ویلز برسر زمین هند قدم می نهد تبریکات خود را برای ساکنین و والیان ریاستهای هندوستان ، بواسطه فرزندم فرستاده مقصد عازم شدنش را بسوی هند می نگارم اینکه نامبرده میخواهد تجدید محبت والفت را بنماید ـ این روش دوستانه را از والد محترمم که در وقت شهزادگی خود برای اخذ احوال گیری واضافه کردن محبت قلبی خود در هندوستان رفته بود یاد گرفته اینك فرزند ارجمند خود را فرستادم که از رفتن ورسیدن او در هند ، متشکرم ساخته همان احوالات دلچسپ تاریخی و فدا کاریهای ساکنین هند را بیادم می آورد که برفتنم آنجا تمام ساکنین آن سرزمین امتحانات کار های فدائیانه وخدمات عقیدت مندانه خود را نشان داده بودند ـ

درین عصر که اولاد رشیدم در بین تمامت البته نمونهٔ جوهر محبت و الفت من واز ملکه معظمه انگلستان بوده خیالات همدردانه و مشفقانه ام را باپیامهای توقعانهٔ من اظهار خواهد نمود که چقدر می باشیم همدردی وخیالات مترقیانه دارم این بیست که اظهار خیالات خود را درین آوان میدارم بلکه ارسال جدید که احوالات محبانهٔ شما توجه و خیالاتم را بسوی شما جدا جذب ومائل نموده است اساس تهذیب من (جدید جنگها و تبدلات) در دنیای متمدنه امتحان شده است یعنی جائیکه دم از مدنیت میزند امتحان آنرا کرده اند پس همچنان اعلی مانند دیگر دولتها ، هندوستان هم بمقابلهٔ مسایل جدید خود میتواند مقابل شد بنابرین اسلحه خانه های هندوستان ، ازاین چنین قوت های جدید وذمه داریهای نوییده آراسته گردیده که بواسطهٔ آن ملز محسب الارشاد ورهبانی هز اکسلانسی لارد ریدنگ (ویسرای هند) واقرار مانحتش تحصیل آن مسایل را خواهید نمود که در بنده یك یاد گار تاریخی ورفاه شما گردیده ملك تان ترقی را ، که نسبت بآن خیل مشتاقم ، باقاعده اختیار کنند ـ

چون من غم شریك وهمدرد شما بوده جائیکه فلاح وبهبود تان مضمر باشد مواهش مند تحصیل آنم پس اکنون فرزندم می خواهد که سنجش تدابیر ترقی ورستگاری شمارا با اظهار خوشی عقیدگی خود کرده برای زیادت آن بکوشد امیدواست که محبت صمیمانه تان نسبت به فرزندم آنقدر زیاد باشد که در وقت رجعتش بسوی انگلستان

گویا قلب‌های تان از فرط محبت و انبساط باوی باشد و آن رشته الفت و وداد که از سالهای قدیم تحت سما هندوستان متصل ساخته است خیل مضبوط‌تر و محکم‌تر گردد دعای صمیمانه ام چنان است که عقل، فراست وقناعت زود ز ملك هندوستان را بشهرای دنیای ترقی وتعالی و عروج قوی در ذیل این سلطنت آزاد، اعنی انکلستان، که من متواتر زحمت میکشم ویا اولادم، باراده خداوندی، صرف مساعی خواهد نمود مستقیم کناد «اخبار پاینیر»

(ترکیه)

بتاریخ هفدهم نومبر از واشنکتن (دار الصدر امریکا) اطلاع رسیده اینکه موسیو براند در مجلس مباحثه بیان نمود که بقرار معاهده فرانس و ترك هفتاد هزار سپاهیان فرانسه از علاقه سلیشیا و شام خارج میشوند و نیز بعد از دستخط معاهده ترکیه ویونانیه قیاس میشود که قسطنطنیه واپس برای ترکان داده میشود (پاینیر)

(معاهده برطانیه وامیر فیصل)

خبر تاری پیرس (دار السلطنه فرانس) مظهر است که مستر فشر در قونسل مجلس اقوام نسبت به پولتیکه عراق عرب مذاکره نموده میکوید که چون بر حکومت برطانیه نظر بحکم برداری عراق ذمه داری‌ها عائد میشود بنابران بهمراه امیر فیصل معاهدات ذیل قایم بشود :—

(۱) نگرانی برطانیه بر امور خارجیه عراق (۲) آن ذمه داریهای بین الاقوامی که بر برطانیه عائد شده است باید بالتمام کامل کرده شود (۳) نظر بداشتن نگرانی بر امور مالیات یك تجویز ضروری باید منظور شود در ین معاهده صرف تعریف و توصیف مناسبات برطانیه و عراق عرب کرده خواهد شده که حکم برداری برطانیه تغییر میشود نه نسبت با آن ذمه واریهای مجلس اقوام بر بریطانیا عائد شود — (همدم)

(مختار السلطنتی ولیعهد ژاپون)

لندن ۱۷ نومبر — خبر برقی شانکهی (شهر شهیر چین) مظهر است که بسبب علت طبع شهنشاه ژاپان، شهزاده (ربروهتو) که بعهدهٔ ولیعهدی سرفرازند به مختاریت سلطنت مامور ومقرر خواهند شد (همدم)

(معاهدهٔ روسیه و منکولیا)

جریدهٔ هیرلد (منطبعهٔ نیویارك امریکا) می نویسد که فیمابین حکومت ساویتیه و منکولیه بتاریخ پنجم نومبر مطابق سیزدهم عقرب در مسکاب معاهده نامه امضا گردید ازین معاهده نفوذ روسیه در مشرق بعیده وسعت می یابد (دیلی نیوز)

(امریك و جرمن)

لندن ۱٤ نومبر — رئیس جمهوریه امریکا (هار دنك) بر صلحنامهٔ جرمن دستخط وامضا نمود عبد الجبار (پاینیر)

در چهاپ خانه حروفی دار السلطنهٔ کابل طبع گردید

(سر محرر پاینده محمد)